

Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (2025-2029)

Capitolul 25: Știință și cercetare

I. Capitolul 25: Știință și cercetare

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Moldova este pregătită **într-o măsură moderată** în domeniul științei și cercetării. S-au înregistrat **unele progrese** în cursul perioadei de raportare. Programul național de specializare inteligentă 2024-2027 și planul său de acțiuni au fost adoptate în august 2024.

La nivel european, domeniile științei, cercetării și inovării sunt reglementate de titlurile XVII (articolul 173) și XIX (articolele 179-190) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) care stipulează că Uniunea are drept obiectiv consolidarea bazelor sale științifice și tehnologice, prin crearea unui spațiu european de cercetare, creșterea competitivității sale, inclusiv prin industrie.

Capitolul 25: Știință și cercetare din *acquis-ul comunitar* al Uniunii Europene se concentrează pe știință și cercetare, punând bazele cunoașterii de vârf, inovării și creșterii competitivității între statele membre ale UE și țările candidate. Statele membre au obligația de a asigura capacitățile necesare pentru implementarea obiectivelor și activităților Uniunii în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice.

Acest capitol nu necesită transpunerea normelor UE în legislația națională. Capacitatea de implementare se referă la existența condițiilor necesare pentru participarea eficientă în Programele-Cadru ale Uniunii Europene, precum Programul Orizont Europa.

Politica de cercetare și inovare la nivel național este coordonată de Ministerul Educației și Cercetării.

Sistemul național de cercetare și inovare cuprinde toate organizațiile de drept public și privat din domeniile cercetării și inovării care desfășoară una sau mai multe dintre următoarele activități:

- Cercetare fundamentală și/sau aplicată,
- Dezvoltare experimentală,
- Implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor,
- Transfer de tehnologie,
- Formarea și dezvoltarea personalului științific.

Implementarea/ alinierea Acquis-ului pe capitolul 25: Știință și cercetare este în responsabilitatea Ministerului Educației și Cercetării, cu suport din partea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare. De asemenea, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării sunt

implicate în procesul de integrare europeană, la fel și alte autorități publice centrale cu responsabilități în domeniile cercetării și inovării.

32021R0695	32021R2085	32021D0764
32021R0819	32021D0764	52021DC0252
32009R0723	32021R2085	31999Y0716(01)
32017D0995	32003G1125(01)	32014D0392

Capitolul 25: Știință și cercetare și *acquis*-ul aferent este structurat pe două blocuri:

- 1. Știință și cercetare**
- 2. Inovare**

Alinierea Republicii Moldova la *acquis*-ul comunitar în domeniile științei, cercetării și inovării necesită un efort conjugat din partea tuturor actorilor implicați și va include ajustarea cadrului normativ național, consolidarea capacităților instituționale, fortificarea capitalului uman, atragerea tinerilor în domeniile de cercetare-inovare, investiții în modernizarea infrastructurii de cercetare precum și sporirea cooperării dintre mediul academic și cel de afaceri.

1. PREZENTAREA GENERALĂ A SITUAȚIEI ÎN DOMENIILE ȘTIINȚEI ȘI CERCETĂRII

Subcapitolul Legislația (acquis-ul) în domeniile științei și cercetării

1.1 Cadru legislativ în Știință și cercetare

Cadrul legislativ care reglementează activitățile de cercetare și inovare este compus din legi, hotărâri de guvern și ordine interne ale Ministerului Educației și Cercetării.

Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 259/2004, reglementează activitățile în domeniile cercetării și inovării, inclusiv procesul de elaborare și implementare a politicilor, evaluarea organizațiilor, confirmarea și recunoașterea titlurilor

științifice și științifico-didactice. baza normativă, instituțională și socio-economică pentru dezvoltarea și stimularea activității în domeniile cercetării și inovării. [Link](#)

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” care este un document național de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării, inclusiv în domeniile științei și cercetării [Link](#)

Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 a fost aprobat prin HG nr. 1049/2023 și sunt aliniate cu obiectivele **Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”**, fiind sincronizate cu obiectivele programelor-cadru **Orizont Europa**. Acest program își propune să stimuleze colaborarea între sectoarele științific și de afaceri, să consolideze competitivitatea economiei naționale și să faciliteze integrarea în Spațiul European de Cercetare. [Link](#)

Prioritățile strategice în domeniile cercetării și inovării, incluse în Programul național pentru perioada 2024-2027, sunt:

- ✓ **Sănătate**
- ✓ **Agricultură durabilă, securitate alimentară**
- ✓ **Biotehnologii și protecția mediului**
- ✓ **Provocări societale**
- ✓ **Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare**

Fiecare prioritate include un set de direcții strategice.

Obiectivele generale ale Programului sunt următoarele:

- Consolidarea sistemului de cercetare-dezvoltare.**
  - a) obiectiv specific 1.1. Consolidarea instituțiilor din domeniile cercetării și inovării
  - b) obiectiv specific 1.2. Consolidarea capitalului uman în domeniile cercetării și inovării
  - c) obiectiv specific 1.3. Îmbunătățirea accesului la infrastructura de cercetare de calitate

- **Creșterea contribuției sistemului de cercetare și inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale**
  - a) obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
  - b) obiectiv specific 2.2. Stimularea inovării și transferului tehnologic

- **Integrarea în Spațiul European al Cercetării**
  - a) obiectiv specific 3.1. Sporirea internaționalizării cercetării
  - b) obiectiv specific 3.2. Valorificarea plenară a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru „Orizont Europa”.

Programul Național pentru Specializare Inteligentă pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”, împreună cu Planul de acțiune pentru implementare, a fost aprobat prin HG nr. 588/2024. Prin aprobarea unui astfel de document de politici, Republica Moldova a devenit prima țară din Parteneriatul Estic care a realizat acest lucru fapt ce a permis **realizarea unei recomandări incluse în Raportul de Extindere al Comisiei Europene din anul 2023**. [Link](#)

Domeniile prioritare ale Programului „Smart Moldova” sunt:

- ✓ **Agricultură și procesarea producției agricole**
- ✓ **Tehnologia informației și comunicațiilor**
- ✓ **Energie**
- ✓ **Biomedicină și biofarmaceutică**

Metodologia de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin HG nr.864/2023, reglementează modalitatea prin care organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, inclusiv instituțiilor de învățământ superior publice, li se acordă finanțarea din bugetul de stat pentru menținerea și dezvoltarea infrastructurii publice din domeniile cercetării și inovării și pentru cheltuielile de personal. [Link](#).

Conform Metodologiei, finanțarea instituțională se împarte în:

- **Finanțarea instituțională de bază** — pentru realizarea programelor instituționale și menținerea infrastructurii publice din domeniile cercetării și inovării—cel mult 90 % din alocațiile bugetare pentru finanțarea instituțională
- **Finanțarea instituțională complementară** — acordată pentru susținerea performanței instituționale—6 % din alocațiile bugetare pentru finanțarea instituțională
- **Finanțarea instituțională suplimentară** — acordată pentru menținerea și dezvoltarea unor proiecte specifice de dezvoltare instituțională cel puțin 4 %

Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin HG 382/2019, reglementează procedura de organizare și desfășurare a concursului de proiecte din domeniile cercetării și inovării în vederea finanțării lor din bugetul de stat. [Link](#).

În conformitate cu prevederile Metodologiei, pot fi organizate următoarele tipuri de proiecte:

- ✓ *programe de stat*
- ✓ *proiecte de transfer tehnologic*
- ✓ *proiecte de inovare*
- ✓ *vouchere inovaționale*
- ✓ *proiecte bi-/multilaterale*
- ✓ *programe de postdoctorat*
- ✓ *proiecte pentru tinerii cercetători*
- ✓ *proiecte pe probleme de interes stringent*
- ✓ *proiecte pe domeniile specializării inteligente*
- ✓ *proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii din domeniile cercetării și inovării*
- ✓ *alte tipuri de proiecte.*

Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare reglementează, la nivel legislativ, asocierea Republicii Moldova la Programul „Orizont Europa” și implicit alinierea la următorul *acquis comunitar* relevant din domeniul cercetării și inovării: [Link](#)

- **Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021** de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 [Link](#)

- **Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Deciziei 2013/743/UE** (Text cu relevanță pentru SEE) [Link](#)
- **Regulamentul (CE) nr. 723/2009 al Consiliului din 25 iunie 2009** privind cadrul juridic comunitar aplicabil unui consorțiu pentru o infrastructură europeană de cercetare (ERIC) [Link](#)

Subcapitolul Capacități administrative în domeniile științei și cercetării

1.2 Capacități administrative în domeniile științei și cercetării

Parlamentul Republicii Moldova are un rol special în îmbunătățirea politicii de stat în domeniile cercetării și inovării, precum și în conectarea procesului de cercetare și dezvoltare la necesitățile țării. Astfel, conform Art. 58 din **Codul Științei și Inovării nr. 259/2004**, Parlamentul are următoarele atribuții:

- adoptă acte normative care reglementează activitățile în domeniile cercetării și inovării;
- aprobă, prin legea anuală a bugetului, sumele distincte pentru finanțarea domeniilor cercetării și inovării;
- ratifică tratatele interstatale privind cooperarea în domeniile cercetării și inovării.

Activitatea în domeniul cercetării și inovării este gestionată de **Comisia pentru Cultură, Educație, Cercetare, Tineret, Sport și Mass-Media** din cadrul Parlamentului Republicii Moldova.

Guvernul Republicii Moldova, conform Art. 59 din **Codul cu privire la știință și inovare**, are următoarele atribuții:

- aprobă Programul Național, strategiile sectoriale și planurile de acțiune pentru implementarea acestora;
- adoptă acte normative în domeniile cercetării și inovării;
- sprijină crearea și optimizarea infrastructurii în domeniile cercetării și inovării;
- încheie acorduri de cooperare interguvernamentală;
- înființează, reorganizează sau lichidează organizații de drept public în domeniile cercetării și inovării;
- îndeplinește alte atribuții care decurg din prevederile cadrului normativ.

Ministerul Educației și Cercetării este organul central specializat al administrației publice și, conform punctului 2 din **Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării**, aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 146/2017**, asigură implementarea politicii guvernamentale în domeniile cercetării și inovării. Conform Art. 60 din **Codul cu privire la știință și inovare nr. 259/2004**, Ministerul Educației și Cercetării are următoarele atribuții:

- elaborează, printr-un exercițiu amplu de consultare cu entitățile interesate, și promovează Programul Național, strategiile sectoriale și planurile de acțiune pentru implementarea acestora;
- propune Guvernului, în limitele mijloacelor bugetare anuale aprobate, revizuirea planurilor de acțiune pentru implementarea Programului Național și a strategiilor sectoriale;
- elaborează, conform competențelor sale, acte normative pentru crearea instrumentelor de stimulare și promovare a activităților în domeniile cercetării și inovării;
- aprobă bugetele de finanțare instituțională;
- examinează rapoartele științifice elaborate în domeniile cercetării și inovării;
- propune Guvernului înființarea, reorganizarea sau lichidarea organizațiilor de drept public în domeniile cercetării și inovării;
- elaborează proiectul cadrului bugetar pe termen mediu în domeniile cercetării și inovării, inclusiv pentru finanțarea instituțională;
- coordonează, monitorizează și promovează activitățile de cercetare și inovare ale organizațiilor subordonate;
- promovează programe bilaterale și multilaterale în domeniile cercetării și inovării, lansate în cadrul acordurilor de cooperare cu organizații și fundații internaționale;
- monitorizează implementarea documentelor de politici și a proiectelor în domeniile cercetării și inovării și prezintă anual Guvernului raportul privind implementarea acestora;
- organizează selecția prin concurs a conducătorilor organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării aflate în subordinea sa;
- monitorizează organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării aflate în subordinea sa, precum și activitatea conducătorilor acestora;
- atrage fonduri din surse externe pentru dezvoltarea domeniilor cercetării și inovării;
- elaborează standarde minime pentru acordarea titlurilor științifice și științifico-didactice și proiectează acte normative privind recunoașterea și echivalarea titlurilor științifice și

științifico-didactice obținute în alte țări, precum și alte acte normative care reglementează domeniul, pentru a fi înaintate Guvernului spre aprobare;

- stabilește denumirile domeniilor, ramurilor, profilurilor și specialităților științifice în consultare cu Academia de Științe a Moldovei și autoritățile publice centrale relevante;
- îndeplinește alte atribuții care decurg din prevederile cadrului normativ.

Personalul: efectiv limită a Ministerului Educației și Cercetării – 123 / angajați – 90

Direcția politici în domeniile cercetării și inovării este subdiviziunea responsabilă pentru gestionarea domeniului. Direcția dispune de 6 unități, la moment fiind ocupate 5 unități.

Consiliul Consultativ pentru Știință și Tehnologie, conform Art. art. 60¹ din **Codul cu privire la știință și inovare nr. 259/2004**, este un organ consultativ aflat sub coordonarea **Ministerului Educației și Cercetării (MER)**, fără personalitate juridică.

Componența Consiliului:

- Este format din **17 membri** și un **Secretar**.
- Membrii includ reprezentanți ai autorităților centrale specializate ale statului, precum și personalități științifice recunoscute la nivel național și/sau internațional.

Caracteristici și organizare:

- Componența nominală a Consiliului este actualizată la nevoie, dar nu mai rar de o dată la fiecare **patru ani**.
- Calitatea de membru în cadrul Consiliului este pe **bază voluntară**.

Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării și Cancelaria de Stat exercită, de asemenea, calitatea de fondatori ai organizațiilor din domeniile cercetării și inovării.

Atribuțiile fondatorilor organizațiilor din domeniile cercetării și inovării:

- aprobă structura persoanelor juridice din domeniile cercetării și inovării, elaborată în conformitate cu prioritățile strategice ale acestor domenii;
- aleg conducerea organizației de drept public din domeniile cercetării și inovării pe bază de concurs;

- stabilesc sarcinile conducătorului organizației din domeniile cercetării și inovării, în conformitate cu cadrul normativ;
- aprobă numărul de funcții științifice și auxiliare ale organizației de drept public din domeniile cercetării și inovării;
- determină structura și funcțiile organizațiilor de informații științifico-tehnologice de drept public, în acord cu **Ministerul Educației și Cercetării**.

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD), conform **Hotărârii Guvernului nr. 196/2018** privind organizarea și funcționarea sa, este o autoritate administrativă centrală subordonată Guvernului. Agenția implementează politica de stat în domeniile cercetării și inovării în conformitate cu **Programul Național** și strategiile sectoriale și gestionează bugetul aprobat pentru finanțarea proiectelor, conform cadrului normativ.

Conform prevederilor Art. 61 din **Codul cu privire la știință și inovare nr. 259/2004**, **Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare** are următoarele atribuții în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării:

- implementarea politicilor naționale în domeniile cercetării și inovării;
- gestionarea resurselor financiare alocate pentru cercetare și inovare;
- organizarea concursurilor pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare;
- monitorizarea implementării proiectelor finanțate în domeniile cercetării și inovării;
- evaluarea rezultatelor activităților de cercetare și inovare;
- promovarea cooperării internaționale în domeniile cercetării și inovării;
- sprijinirea transferului de tehnologii și a implementării rezultatelor cercetării în economie;
- elaborarea și actualizarea instrumentelor și mecanismelor de finanțare pentru cercetare și inovare, în conformitate cu cadrul normativ;
- alte atribuții care derivă din prevederile legislative și regulamentare aplicabile.

ANCD gestionează implementarea Programului „Orizont Europa” și coordonează activitatea **Oficiului Național Orizont Europa** (compus dintr-un Șef al Oficiului și 3 coordonatori tematici); Rețeaua Punctelor Naționale de Contact „Orizont Europa”; Rețeaua Reprezentanților Oficiali și Experților Naționali ai Programului „Orizont Europa”.

Personal: efectiv limită – 34/ angajați – 27;

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), conform HG nr. 201/2018, este o autoritate administrativă subordonată Ministerului Educației și

Cercetării, responsabilă pentru evaluarea organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, precum și a personalului științific.

ANACEC are următoarele atribuții:

- evaluarea organizațiilor care desfășoară activități de cercetare și inovare pentru a asigura conformitatea cu standardele de calitate;
- certificarea personalului științific și didactic conform standardelor stabilite;
- monitorizarea și verificarea îndeplinirii standardelor de calitate în organizațiile de cercetare și inovare;
- elaborarea și actualizarea criteriilor și metodologiilor de evaluare a calității în domeniul cercetării și inovării;
- emiterea rapoartelor de evaluare și propunerea măsurilor de îmbunătățire a calității în organizațiile evaluate;
- contribuția la promovarea culturii calității în domeniile cercetării, inovării și educației;
- alte atribuții ce derivă din cadrul normativ aplicabil în domeniul asigurării calității în educație și cercetare.

Personal: efectiv limită – 52/ angajați – 36

În procesul de elaborare a contribuției la capitolul 25: Știință și cercetare sunt implicate și alte autorități publice precum și organizațiile din domeniile cercetării și inovării.

Sistemul național de cercetare include:

I. Organizații publice de cercetare și inovare:

- instituții publice de învățământ superior de stat; În 2022, a fost adoptată HG nr. 485/2022, prin care majoritatea institutelor de cercetare au fost integrate în cadrul celor mai mari universități, în scopul consolidării sistemului.
- institute de cercetare organizate ca instituții publice sub coordonarea Ministerului Sănătății, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Culturii;
- instituții medico-sanitare publice a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific;
- muzee organizate ca instituții publice a căror arie de activitate include cercetarea;
- alte instituții publice a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific.

II. Organizații de drept privat în domeniul cercetării și inovării:

- organizații comerciale a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific;
- instituții private de învățământ superior;
- instituții medico-sanitare private a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific;
- muzee private al căror obiect de cercetare este cercetarea.

În anul 2023, conform datelor statistice, activitățile de cercetare au fost desfășurate în 47 de entități, dintre care 30 de instituții publice. Au fost implicați 3526 salariați, dintre care 2584 cercetători.

1.3 Planuri de viitor în domeniul științei și cercetării

1.3.1 Planuri legislative

Printre inițiativele legislative care au drept scop alinierea la politicile Uniunii Europene în domeniile științei și cercetării și integrarea în Spațiul European al Cercetării se numără:

- Aprobarea, de către Parlamentul Republicii Moldova, a Amendamentului I, încheiat prin schimb de scrisori, la Anexa II la *Acordul între Uniunea Europeană, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Orizont Europa, programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii*, în conformitate cu Articolul 5 Reciprocitate și ajustarea listei non-exhaustive de programe și proiecte echivalente cu Programul „Orizont Europa” ale Republicii Moldova.
- Hotărâre de guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC

- Hotărâre de guvern privind aprobarea Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării
- Hotărâre de guvern privind modificarea unor hotărâri a Guvernului (majorarea burselor pentru studenții-doctoranzi)
- Hotărâre de guvern privind salarizarea experților încadrați în procesul de expertizare, evaluare a propunerilor de proiect, tezelor de doctor

1.3.2 Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative.

Implementarea continuă a *Programului național în domeniile de cercetării și inovării pentru anii 2024-2027* și a *Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”* va fi efectuată în conformitate cu acțiunile incluse în Planurile aferente acestor documente de politici publice.

Elaborarea și aprobarea, prin ordin al ministrului educației și cercetării, a mai multor foi de parcurs și regulamente care vin să implementeze recomandările incluse în *Rapoartele de extindere din anii 2023 și 2024* după cum urmează:

- Regulament privind Știința deschisă
- Foaie de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027
- Foaie de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării
- Foaie de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
- Foaie de parcurs privind participarea Republicii Moldova în cadrul întreprinderilor comune din cadrul Orizont Europa

O dimensiune separată pentru dezvoltarea și implementarea Recomandărilor Uniunii Europene îl reprezintă integrarea continuă în *Spațiul European de Cercetare* prin sporirea participării organizațiilor din domeniile cercetării și inovării în programul-cadru „Orizont Europa”, programul COST, programele bi/multilaterale.

Acțiunile planificate, inclusiv alte acțiuni aferente Directoriului din self-screening, precum și măsurile de implementare conexe acestora urmează să elimine mai multe dezechilibre care obstrucționează dezvoltarea și consolidarea domeniilor de cercetare-inovare cu impact economico-social și competitiv la nivel european.

2. PREZENTAREA GENERALĂ A SITUAȚIEI ÎN DOMENIILE INOVĂRII

Subcapitolul Legislația (acquis-ul) în domeniul inovării

2.1 Cadrul legislativ în domeniul inovării

În Republica Moldova gestionarea domeniului de inovare îi revine Ministerului Educației și Cercetării, în special Direcției politicii în domeniile cercetării și inovării.

Din punct de vedere al legislației, activitățile de inovare sunt reglementate, în mare parte de aceleași legi, hotărâri de guvern și alte acte normative precum și domeniile științei și cercetării:

Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova [Link](#).

Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 care are un obiectiv general dedicat activităților de inovare:

- **Creșterea contribuției sistemului de cercetare și inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale**
  - a) obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
  - b) obiectiv specific 2.2. Stimularea inovării și transferului tehnologic

Programul Național pentru Specializare Inteligentă pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova” [Link](#)

Metodologia de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării [Link](#).

Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării. [Link](#).

Metodologia prevede posibilitatea organizării următoarelor proiecte dedicate segmentului de inovare precum:

- ✓ *proiecte de transfer tehnologic*
- ✓ *proiecte de inovare*
- ✓ *vouchere inovaționale*
- ✓ *proiecte pe domeniile specializării inteligente*
- ✓ *proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii din domeniile cercetării și inovării*

Suplimentar putem evidenția următoarele acte legislative și normative care vin în suportul activităților de inovare precum:

Legea cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare (Legea nr. 226/2018) care reglementează procesul de creare și funcționare a parcurilor

științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare, crearea premiselor necesare pentru implementarea în practică a inovațiilor și a transferului de tehnologii din care rezultă produse și servicii noi sau perfecționate, competitive pe piață. [Link](#)

Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității 2023-2027 ce își propune sprijinirea creșterii economice sustenabile și incluzive prin promovarea antreprenoriatului, inclusiv msuri pentru a spori competitivitatea afacerilor, a încuraja inovația și a crea un mediu favorabil pentru startup-uri și întreprinderile mici [Link](#)

Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare reglementează, la nivel legislativ, asocierea Republicii Moldova la Programul „Orizont Europa” și implicit alinierea la următorul *acquis comunitar* relevant din domeniul inovării: [Link](#)

REGULAMENTUL (UE) 2021/819 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie (reformare) [Link](#)

Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa [Link](#)

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: O nouă agendă europeană de inovare [Link](#)
Subcapitolul Capacități administrative în domeniile inovării

2.2 Capacități administrative în domeniul inovării

Gestionarea procesului de integrare europeană precum și alinierea la *acquis-ul comunitar* pe capitolul 25: Știință și cercetare ține de competența Ministerului Educației și Cercetării, Direcția politici în domeniile cercetării și inovării.

De asemenea, autoritatea publică centrală care are responsabilități pe domeniul inovării este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Implementarea politicilor în domeniu se realizează și prin intermediul mai multor agenții de implementare, precum:

- Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare [Link](#)
- Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) care are misiunea de a susține dezvoltarea antreprenoriatului în Republica Moldova de la inițierea unei afaceri la internaționalizarea acesteia [Link](#)

De asemenea, organizațiile din domeniile cercetării și inovării, precum universitățile, parcurile științifico-tehnologice, incubatoarele de inovare și hub-urile sunt implicate în procesul de implementare a politicii statului în domeniul de inovare, precum:

- Parcul Științifico-Tehnologic ”Academica” cu Incubatorul de Inovare ”Inovatorul”
- Incubatorul de Inovare ”Politehnica”
- Incubatorul de Inovare ”Innocenter”
- Incubatorul de Inovare ”Inventica-USM”
- Incubatorul de Inovare ”Antreprenorul Inovativ”
- Incubatorul de Inovare Moldo-Lituanian ”Media Garaj”
- Incubatorul de Inovare ”IT4BA”

2.3 Planuri de viitor în domeniul inovării

2.3.1 Planuri legislative

Acțiunile de ordin legislativ pe care Ministerul Educației și Cercetării și le propune spre realizare în domeniile cercetării vor avea impact și asupra domeniului de inovare care este gestionat de către MEC.

2.3.2 Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative pe domeniul inovării.

Implementarea continuă a *Programului național în domeniile de cercetării și inovării pentru anii 2024-2027* și a *Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”* va fi efectuată în conformitate cu acțiunile incluse în Planurile aferente acestor documente de politici publice.

Elaborarea și aprobarea, prin ordin al ministrului educației și cercetării, a mai multor foi de parcurs și regulamente care vin să implementeze recomandările incluse în *Rapoartele de extindere din anii 2023 și 2024* după cum urmează:

- Lansarea Fondului Național pentru Inovare (implementarea Regulamentului (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie)
- Lansarea apelurilor de proiecte din cadrul Fondului Național pentru Inovare
- Foaie de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării
- Foaie de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
- Regulament-cadru privind activitatea Oficiilor de transfer tehnologic
- Regulament privind accesul la infrastructura publică de cercetare și inovare
- Foaie de parcurs privind participarea Republicii Moldova în cadrul întreprinderilor comune din cadrul Orizont Europa
- Elaborarea studiului de fezabilitate privind instituirea Oficiului național de transfer tehnologic
- Crearea/stimularea activităților oficiilor de transfer tehnologic în cadrul universităților

Acțiunile planificate, inclusiv alte acțiuni aferente Directoriului din self-screening, precum și măsurile de implementare conexe acestora urmează să elimine mai multe dezechilibre care obstrucționează dezvoltarea și consolidarea domeniilor de cercetare-inovare cu impact economico-social și competitiv la nivel european.

3. Costuri financiare (estimarea costurilor) pentru ambele blocuri

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor de aliniere la acquis-ul comunitar este de 135350 mii lei, dintre care:

Din bugetul de stat: 25250 mii lei

Asistența externă: 110100 mii lei (Uniunea Europeană; Banca Mondială, GIZ, etc).